

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

"1928"

Szerző: *Surányi Miklós*Cím: *Dunapart és Belvárosi templom*Forrás: *Új Nemzedék*

Bp

(Hely)

1928. 6. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

Dunapart és Belvárosi templom

Irta: **Surányi Miklós**

I.

Nincs fárasztóbb, untatóbb és silányabb emberi gondolat, mint az időszűrőség. Ezt újságíró mondja az újságolvasónak, mert újságírók között, maguk közt, ez a tétel vitathatatlan. Események és eszmék után nyargalni, amelyeket pillanatnyi helyzetek teremtettek és pillanatnyi szükségletek sajtoltak ki az emberi agyból, mindennap, sőt délben és este is más lovon nyargalni, utána iramodni a rohanó életnek, röptében kapni el szavakat, amelyek elhangzottak s jeleket, amelyek leperegtek, árkon-bokron száguldozni mindig új és új szenzációk után, mindennap más ember bőrébe bujni, más és más szempontból nézni a dolgokat: ez majdnem annyi, mint taposmalomban körbe-körbe járnai, lélektanilag ugyanaz, mint a legegyhangubb robotmunka, robotmunka százkilométeres turakocsin vagy repülőgépen.

Aktualitás: szörnyű fogalom ez, ez a lihegő sietés, ez a szellemi kilométerfálás, ez az eszeveszett robogás a sajtó expresszvonatán, amelynek ablakából végeredményben alig látunk mást, mint visszafelé suhanó kilométercölöpöket, telegráfoszlopokat, erdők egymásba olvadó lombjait és házsorokat, amelyek usznak a porban és a ködben... holott, de jó volna leheveredni a zöld gyepen, belefeküdni valami lágyan ringadozó függőágyba és elálmodni multtól és jövőről, emlékekről és utópiákról, kitervezgetni pompás légvárakat vagy beleszni magunkat régmúlt idők eltemetett világába.

Más szóval: beszéljünk néha időszűrőtlen problémákról.

II.

Közmunkatanács, köz-és magánépítési bizottság, kisajátítási és szépészeti bizottság, Budapest barátai megint belefeküdtek a függőágyba s elábrándoznak Budapest szépítéséről. Nemrég például azt jelentették a lapok, hogy az Esküutat kiszélesítik olyképp, hogy az Erzsébet-hidhoz vezető gyalogjárót hozzáépítik a Belvárosi-templom falához, mert egyelőre nem lehet megvalósítani azt a régi városszabályozási tervet, amely a lebontandó piarista épület helyére toltatna át a templomot, hogy az így nyert terület éppen úgy feltölthető legyen, mint ahogy az fel van töltve a hídfeljáró másik oldalán.

Szörnyű egy ötlet. Megértem, hogy szegény ember vízzel főz s hogy a Belvárosi templomot, amelynek egy kis része Árpádkori műemlék, ha nem is műremek, de nekünk magyaroknak szent és kegyeletos relikvia, szegénységünk miatt nem tudjuk eltolni a Petőfi-szobor elé, ahol bizonyára sokkal jobban érvényesülne. Megértem azt is, hogy az Erzsébet-hid feljárójamaai állapotában szűk és asszimetrikus, megértem azt is, hogy a városesztetikuskok szíve fáj a Belvárosi templom körül futó csizmadiaboltok és más profán műhelyek láttára, de tiltakoznom kell az ellen a barbár ötlet ellen, hogy a gödörbe süllyedt építészeti emléket meg ezen felül derékig be is temessék s az utcagyerekek egy új Harnsworth-látogatás alkalmával a templom tetejére kuszassanak föl s a szemetesládákat a templom festett üvegablakaihoz támassza a köztisztasági hivatal. Ez éppen olyan groteszk, esztetikátlan és barbár terv volna, mint az Erzsébet-hidról drótkötélpályát húzni fel a Gellérthegy csucsára.

Semmit sem tenni sokszor jobb és több, mint valamit cselekedni pusztán a sürgés-forgás, ötlettermelés, nyüzsgés és alkotás kedvéért. Igen, a templomhoz ragasztott sötét bolthelyiségeket el kell távolítani, de egyebekben hozzá sem szabad

nyulni az Eskü-téri uttfeljáróhoz s még kell várni azt a boldog időt, amikor az eredeti tervet megvalósíthatjuk.

III.

Ha már erről van szó s ha már benne fekszünk az időszűrőtlen elmélkedések függőágyában, beszéljünk a dunaparti korzó rendezéséről is. Azt hiszem, ez volna a világ legszebb folyóparti pontja. Az volna, ha nem robogna rajta végig a villamos, amely aztán csakugyan elszűkíti a Duna kőpartját, azt a partot, amelyért Páris is megigyekezne a mi szegény Budapestünket. Elszűkíti és elveszi minden romantikáját, acél sineivel, bogó kocsijaival és rácskerítésével valóságos kínai falat húzva a rakpart és a lomhán hömpölygő öreg folyam közé. Ezen pedig sokkal könnyebb volna segíteni, mint a Belvárosi templom elhelyezésén. A dunaparti körvasut eszméje csak papíron volt szép, ma már az autóbussz-közlekedés kiépítése óta gyakorlatilag is lényegtelen és mellékes szempont. A **Beszékt** maga is észrevette ezt és egy részét már áthelyezte az Akadémia-ut-cába, amely semmivel sem szélesebb és kevésbé forgalmas, mint a nagy dunaparti szállodák háta mögött húzódó Mária Valéria- vagy Aranykéz-utca.

Ha már kiszélesítésről van szó, szélesítjük ki a Dunapartot.